

SOCIAL- OG INTEGRATIONSMINISTERIET

BRUGERUNDERSØGELSE AF DANSKUDDANNELSERNE

Udgivet af: Social- og Integrationsministeriet
December 2012

SOCIAL- OG INTEGRATIONSMINISTERIET

KOLOFON

Af Mette Kjærgaard Thomsen, Luise Jarl og Hassan Oueitti
For Social- og Integrationsministeriet
Med bidrag fra Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser (FLD) og KL
December 2012
Elektronisk ISBN: 978-87-7546-358-9

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
T: 33 92 93 00

INDHOLD

1. Indledning	4
2. Metode	5
3. Motivation	7
3.1 Kendskab til reglerne vedr. TUB og indfødsret.....	8
4. Deltagelse	10
5. Medindflydelse	14
6. Udbytte	17
6.1 Selvvurderede danskkundskaber	17
6.2 Udbytte af undervisningen	18
7. Tilfredshed	23
Bilag 1: Danskuddannelserne til voksne udlændinge m.fl.	25
Bilag 2: Spørgeskema	27
Bilag 3: Repræsentativitet	34

1. INDLEDNING

Social- og Integrationsministeriet har i efteråret 2011 gennemført en brugerundersøgelse blandt 1.071 nuværende eller tidligere kursister på danskuddannelserne til voksne udlændinge m.fl.¹ Fokus har været på nyankommne udlændinge, som modtager dansk som en del af den treårige danskuddannelsesret. I undersøgelsen skelnes der løbende mellem kursister, som modtager danskuddannelse som led i et integrationsprogram, det drejer sig om familiesammenførte og flygtninge (I-kursister)² samt kursister henvist efter danskuddannelsesloven eller som en del af et introduktionsforløb, det drejer sig primært om selvforsørgende kursister såsom udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister)³.

I brugerundersøgelsen af danskuddannelserne har man spurgt ind til brugernes erfaring med og oplevelse af danskundervisningstilbuddet, herunder deres motivation for at deltage i undervisningen, hvor meget de deltager i undervisningen, deres oplevelse af og ønske om medindflydelse, deres selvvalgte udbytte af undervisningen samt deres tilfredshed med undervisningen.

¹ Læs mere om Danskuddannelserne til voksne udlændinge i bilag 1.

² I-kursister omfatter kursister henvist efter henvisningskategori I1 eller I2.

³ S-kursister omfatter kursister henvist efter S1 og S2 (gælder personer henvist inden 4. kvartal 2010) samt D og I3 (gælder kursister henvist fra og med 4. kvartal 2010). Læs mere om henvisningskategorierne i bilag 1.

2. METODE

Social- og Integrationsministeriet har i samarbejde med Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser (FLD) og KL udarbejdet spørgeskemaet til brug for undersøgelsen⁴. Epinion har stået for spørgeskemainsamlingen og har forud for udsendelsen af spørgeskemaer gennemført en pilottest af spørgeskemaet blandt 20 kursister på danskuddannelserne.

Undersøgelsens målgruppe er afgrænset til nyankommne udlændinge, som modtager dansk som en del af den treårige danskuddannelsesret. Som ovenfor nævnt omfatter målgruppen dels kursister, som modtager danskuddannelse som led i et integrationsprogram, det drejer sig om familiesammenførte og flygtninge (I-kursister), dels kursister henvist efter danskuddannelsesloven eller som en del af et introduktionsforløb, det drejer sig primært om selvforsørgende kursister såsom udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister)⁵.

For at sikre, at kursisterne i undersøgelsen har et tilstrækkeligt og opdateret kendskab til danskuddannelserne, er følgende udvælgelseskriterium desuden anvendt:

- påbegyndte en danskuddannelse første gang i 2010 eller senere
- har modtaget undervisning inden for det seneste år fra gennemførelsen
- har registreret minimum 60 skemalagte undervisningslektioner

Endelig er populationen afgrænset til indvandrere, som har oprindelse i et af de ti største hhv. vestlige og ikke-vestlige oprindelseslande blandt indvandrere i Danmark. Dette har muliggjort, at alle respondenter i undersøgelsen kunne tilbydes at gennemføre interviewet på deres modersmål.

Dataindsamlingen er blevet gennemført i perioden 13. oktober – 15. november 2011. Der har været mulighed for at besvare spørgeskemaet webbaseret eller telefonisk. Det har været muligt at besvare det webbaserede spørgeskema på dansk eller engelsk, mens det telefonisk har været muligt at blive interviewet på alle relevante fremmedsprog. Af de gennemførte interview er 45 pct. gennemført på et andet sprog end dansk.

Populationen er afgrænset på baggrund af oplysninger i Social- og Integrationsministeriets danskundervisningsdatabase, der samler oplysninger om uddannelsesaktivitet for alle landets sprogcentre. Med de ovenfor beskrevne afgrænsninger kunne 5.502 personer potentielt indgå i undersøgelsen. Af disse er der udtrukket en tilfældigt udvalgt nettostikprøve på 2.000 personer fordelt på 1.000 I-kursister og 1.000 S-kursister. Af de 2.000 personer i stikprøven har 1.071 personer besvaret spørgeskemaet svarende til en svarprocent på 54 pct. Disse 1.071 respondenter fordeler sig på 562 I-kursister og 509 S-kursister.

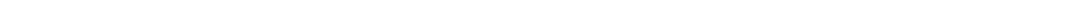
Sammenholdes fordelingen på nationalitet blandt kursisterne i stikprøven med fordelingen på nationalitet i populationen (de 5.502 personer, som potentielt kunne indgå i undersøgelsen), ses det, at der særlig blandt I-kursisterne er en

⁴ Se spørgeskemaet i bilag 2.

⁵ I-kursister omfatter flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammet, henvist efter henvisningskategori I1 eller I2, mens S-kursister omfatter kursister henvist efter S1 og S2 (gælder personer henvist inden 4. kvartal 2010) samt D og I3 (gælder kursister henvist fra og med 4. kvartal 2010). Læs mere om henvisningskategorierne i bilag 1.

lidt skæv fordeling, således at bl.a. thailændere og filippinere er overrepræsenteret, mens personer fra Syrien og Afghanistan er underrepræsenteret. Blandt I-kursisterne er kvinderne desuden overrepræsenteret i undersøgelsen, mens yngre kursister generelt er lidt underrepræsenteret, jf. bilag 3 om undersøgelsens repræsentativitet.

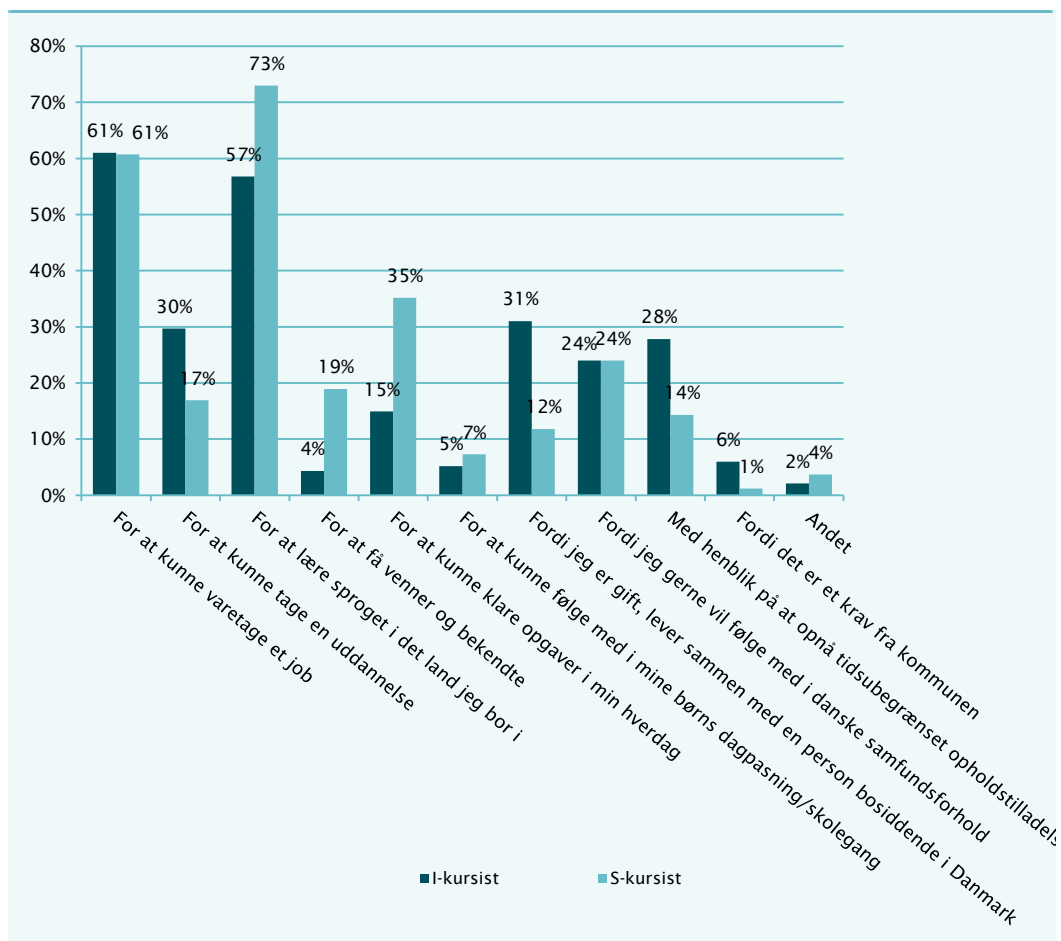
Der skal i analysen tages forbehold for de ovenfor omtalte skævheder i stikprøven, når der generaliseres til hele populationen. Samlet set vurderes det dog, at der tale om en solid dataindsamling.

3. MOTIVATION

Den hyppigste angivne årsag blandt kursisterne i undersøgelsen til, at de ønsker at lære dansk, er, for at kunne varetage et job og for at lære sproget i det land, de bor i. Den sidste grund angives i lidt højere grad af internationale arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister) end flygtninge og familiesammenførte (I-kursister). Herudover er der lidt flere I-kursister, som angiver grunde som ønsket om at kunne tage en uddannelse, ønsket om at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse, og fordi de er gift/lever sammen med en person bosiddende i Danmark.

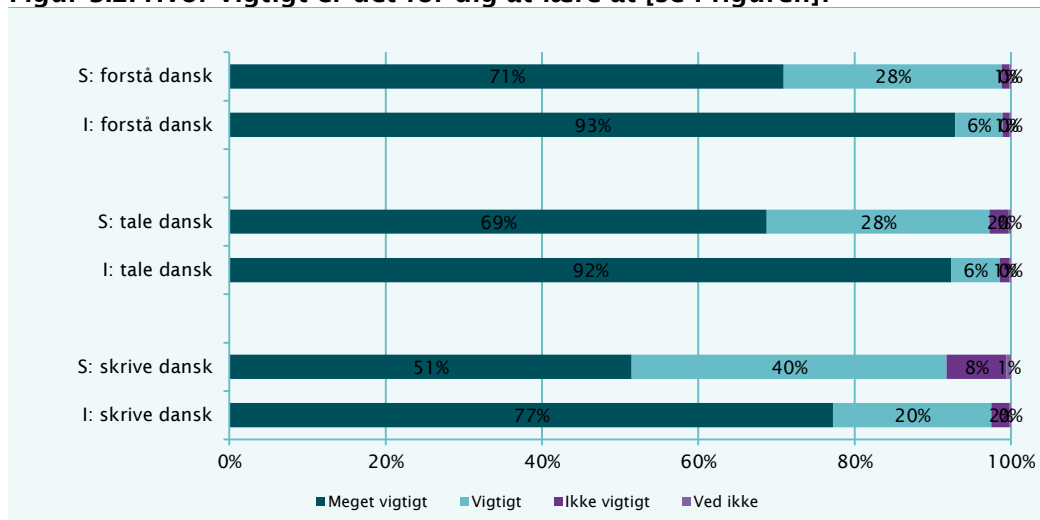
Figur 3.1: Hvad er årsagen eller årsagerne til, at du går til danskundervisning (nævn max tre årsager)?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

I brugerundersøgelsen er der spurgt ind til, hvor vigtig det er for kursisterne at lære at forstå, tale og skrive dansk. Blandt flygtninge og familiesammenførte (I-kursisterne) synes mere end ni ud af ti, at det er meget vigtigt at lære at forstå og tale dansk. Det samme gælder ca. syv ud af ti udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursisterne). Det er generelt en lidt mindre andel af kursisterne, som mener, at det er meget vigtigt at lære at skrive dansk. jf. figur 3.2.

Figur 3.2. Hvor vigtigt er det for dig at lære at [se i figuren]?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Opdeler man på danskuddannelser, ser det ud til, at kursisterne på Danskuddannelse 1 generelt i lidt mindre grad end de øvrige kursister angiver, at det er meget vigtigt for dem at lære at forstå og tale dansk. Dette dækker dog over, at S-kursisterne på Danskuddannelse 1 generelt er mindre optaget af at lære at forstå og tale dansk sammenlignet med S-kursisterne på de øvrige danskuddannelser. Det samme gør sig ikke gældende blandt I-kursisterne. Endelig gør det sig gældende, at jo højere danskuddannelse kursisten går på, jo større en andel finder det meget vigtigt at lære at skrive dansk, uanset henvisningskategori.

3.1 KENDSKAB TIL REGLERNE VEDR. TUB OG INDFØDSRET

Det var godt en fjerdedel (28 pct.) af flygtninge og familiesammenførte (I-kursister), som angav ønsket om at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse (TUB), som en af årsagerne til, at de går til dansk, jf. figur 3.1.

Faktaboks 1: Krav til danskfærdigheder ved erhvervelse af dansk statsborgerskab og indfødsret

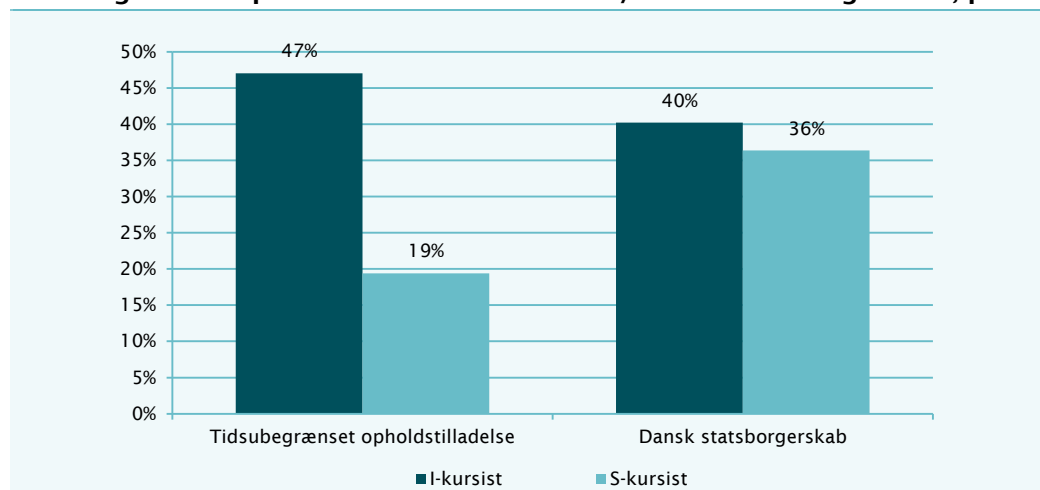
På tidspunktet for gennemførelsen af undersøgelsen blev der stillet krav om bestået Prøve i Dansk 2 eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau for opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark, mens der blev stillet krav om bestået Prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på mindst 4 (efter 7-trins-skalaen) eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau for opnåelse af dansk indfødsret.

Reglerne er i dag ændret for opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse, således at der nu stilles krav om bestået Prøve i Dansk 1 eller en danskprøve på et tilsvarende eller højere niveau.

I Brugerundersøgelsen er kursisterne blevet spurgt ind til deres kendskab til, hvilke krav om danskfærdigheder der stilles for opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse og dansk statsborgerskab. Knap halvdelen af flygtningene og de familiesammenførte (I-kursister) svarer rigtigt på spørgsmålet om, hvilke danskfærdigheder der kræves for opnåelse af permanent opholdstilladelse, jf. figur 3.3. Til sammenligning er det blot knap en femtedel af de udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister), som kender reglerne. Der er mindre forskel mellem I-kursister og S-kursister, hvad angår kendskabet til, hvilke danskfærdigheder der kræves for at opnåelse dansk statsborgerskab. Det er

blandt I-kursister såvel som S-kursister ca. to ud af fem, som svarer rigtigt her, hhv. 40 pct. og 36 pct. jf. figur 3.3.

Figur 3.3: Andelen af kursisterne som kender sprogkravet¹ for opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark/dansk statsborgerskab, pct.

Note: ¹Der er her tale om de på tidspunktet for gennemførelsen af undersøgelsen gældende krav, jf. faktaboks 1.

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Det er, ikke overraskende, en større andel af kursisterne på Danskuddannelse 2 sammenlignet med de øvrige danskuddannelser, som kendte det daværende krav om en bestået i Prøve i Dansk 2 for opnåelse tidsubegrænset opholdstilladelse. Det er samtidig en lidt større andel af kursisterne på Danskuddannelse 3 sammenlignet med de øvrige danskuddannelser, som kendte kravet om en bestået prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på minimum 4 for opnåelse af dansk statsborgerskab.

4. DELTAGELSE

Mens ca. ni ud af ti flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) i undersøgelsen har modtaget undervisning inden for den seneste måned på tidspunktet for gennemførelsen af undersøgelsen, gælder det samme syv ud af ti udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister), jf. tabel 4.1. Dette harmonerer godt med resultater fra andre analyser, som viser, at udenlandske arbejdstagere og internationale studerende ofte kun tager et modul eller to på danskuddannelserne, mens flygtninge og familiesammenførte oftere tager en hel danskuddannelse.

Det fremgår ligeledes af tabel 4.1, at knap halvdelen af de S-kursister, som ikke længere modtager danskundervisning på en danskuddannelse til voksne udlændinge, angiver arbejde eller uddannelse som den primære årsag hertil.

Tabel 4.1: Har du modtaget danskundervisning på et sprogcenter inden for den seneste måned?

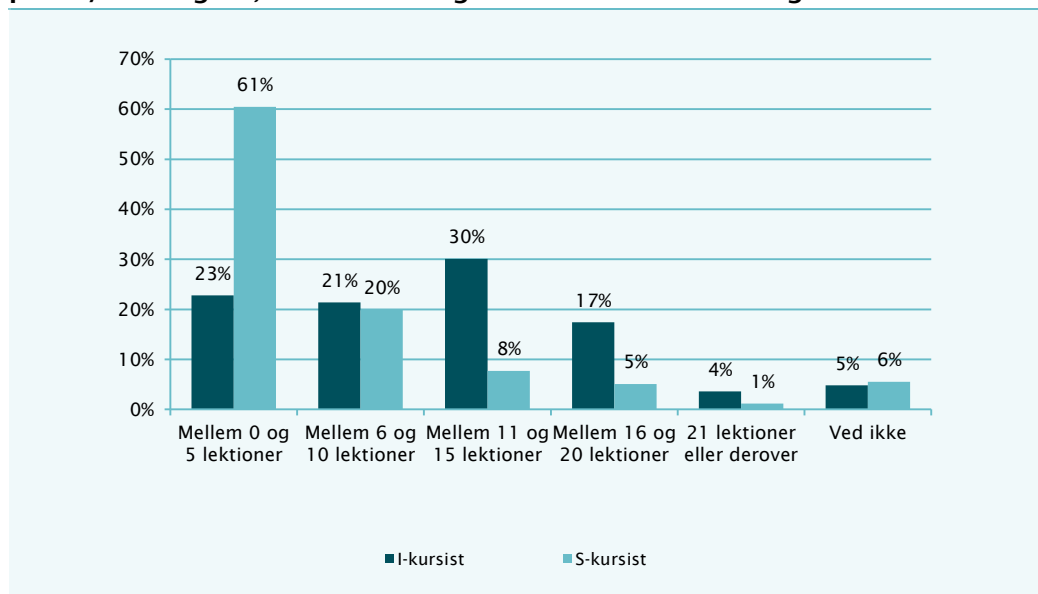
	I-kursist	S-kursist
Ja	91 %	68 %
Nej	8 %	31 %
- pga. arbejde/uddannelse	2 %	15 %
- pga. andet	6 %	17 %
Ved ikke	1 %	0 %
I alt	100 %	100 %
Antal	562	509

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Figur 4.1 viser, hvor mange lektioner kursisterne deltager i om ugen. Det fremgår af figuren, at det er over halvdelen af de udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursisterne), som kun modtager 0-5 lektioner om ugen, mens flygtninge og familiesammenførte (I-kursisterne) generelt modtager mere undervisning.

Denne forskel på S-kursister og I-kursister genfindes også, når man kun ser på personer i lønnet beskæftigelse og kan således ikke alene tilskrives, at S-kursisterne har en højere beskæftigelsesgrad end I-kursisterne. Der er desuden en tendens til, at flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) tager flere undervisningslektioner, jo lavere danskuddannelse de går på, mens det omvendte gør sig gældende blandt udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister).

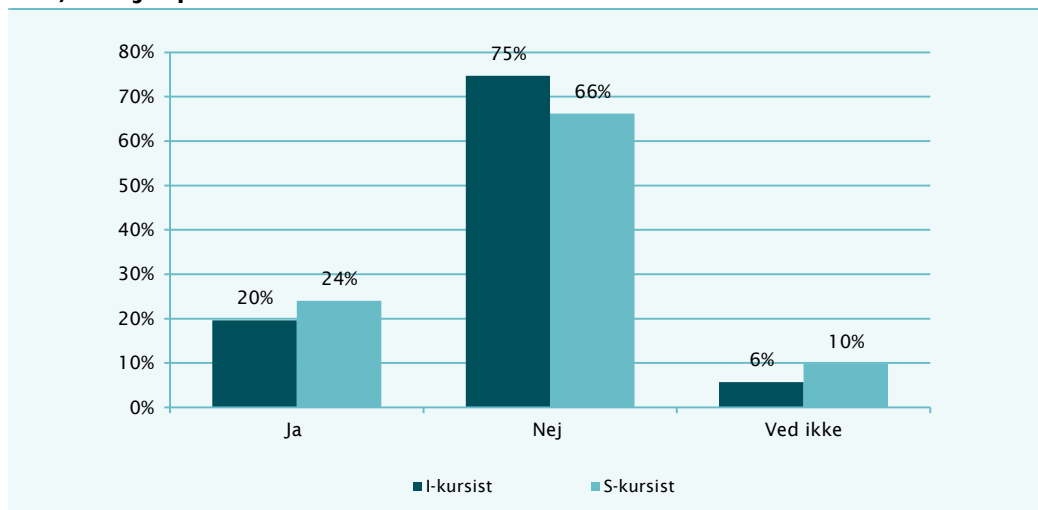
Figur 4.1: Hvor mange lektioner om ugen modtager du på nuværende tidspunkt/modtog du, da du senest gik til danskundervisning?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Som led i danskundervisning til voksne udlændinge kan noget af undervisningen finde sted på en arbejdsplads. Det er 20 pct. af flygtninge og familiesammenførte (I-kursisterne) og 24 pct. af de udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursisterne) i brugerundersøgelsen, som svarer, at en del af deres undervisning har fundet sted på en virksomhed/arbejdsplads, jf. figur 4.2.

Figur 4.2: Har en del af undervisningen fundet sted på en virksomhed/arbejdsplads?

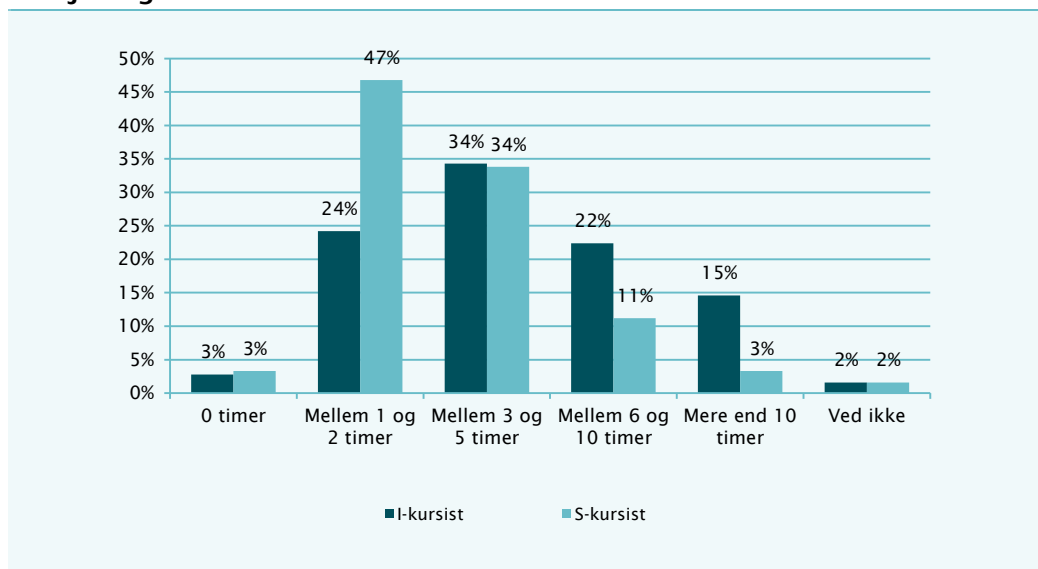

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Undersøgelsen viser, at udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister) generelt bruger mindre tid på at forberede sig til undervisningen sammenlignet med flygtninge og familiesammenførte (I-kursister). Det er halvdelen af S-kursisterne, som bruger to timer eller derunder på at forberede sig til undervisningen om ugen. Det samme gælder kun ca. en fjerdedel af I-kursisterne, jf. figur 4.3.

Denne forskel på S-kursister og I-kursister genfindes også, når man kun ser på personer i lønnet beskæftigelse og kan således ikke alene tilskrives en højere beskæftigelsesgrad hos S-kursisterne sammenlignet med I-kursisterne. Der er en generel tendens til, at kursister på højere danskuddannelser bruger lidt mere tid på forberedelse end kursister på lavere danskuddannelser.

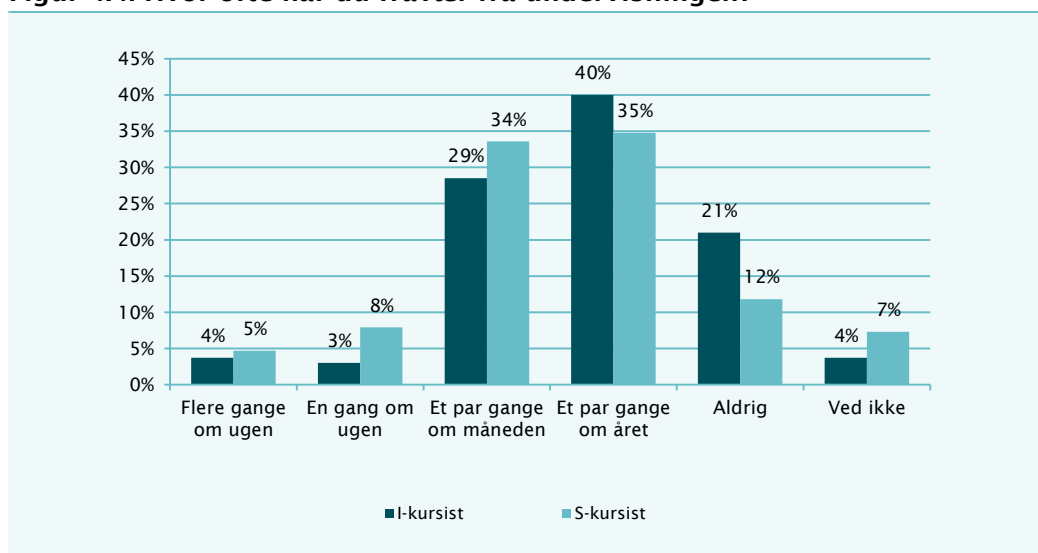
Figur 4.3: Hvor mange timer bruger du/brugte du i gennemsnit på hjemmearbejde og lektier?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Endelig viser undersøgelsen også, at udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursisterne) har et lidt større fravær fra undervisningen end flygtninge og familiesammenførte (I-kursisterne), jf. figur 4.4.

Figur 4.4: Hvor ofte har du fravær fra undervisningen?

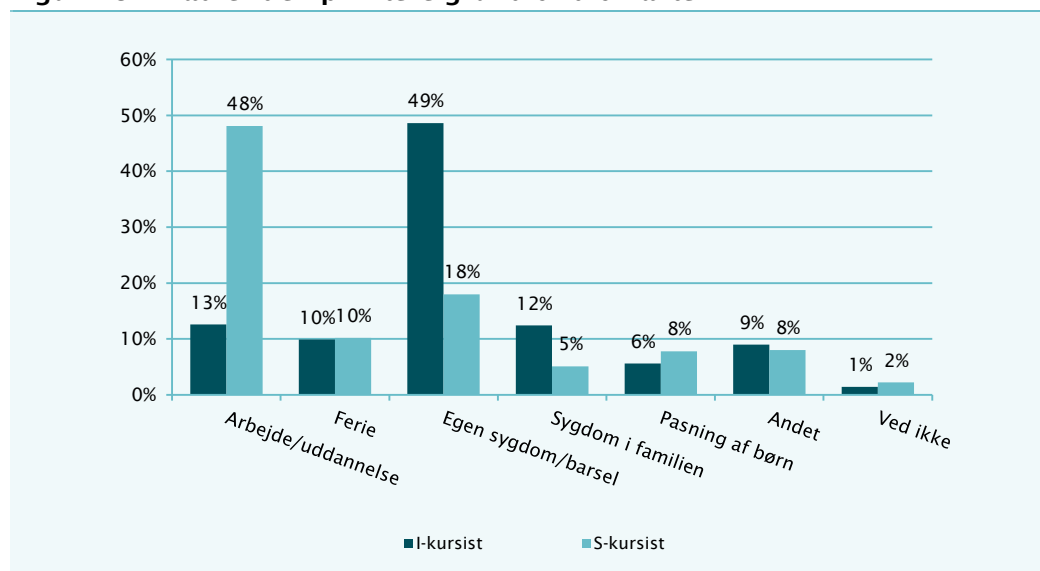

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Den hyppigste grund til fravær blandt udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister) er relateret til beskæftigelse eller uddannelse. Det er knap halvdelen af S-kursisterne, som angiver dette som den primær årsag til eventuelt fravær. Blandt flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) er den

hyppigste årsag til fravær egen sygdom eller barsel. Knap halvdelen af I-kursisterne angiver dette som den primære årsag til eventuelt fravær, jf. figur 4.5.

Figur 4.5: Hvad er den primære grund til dit fravær?

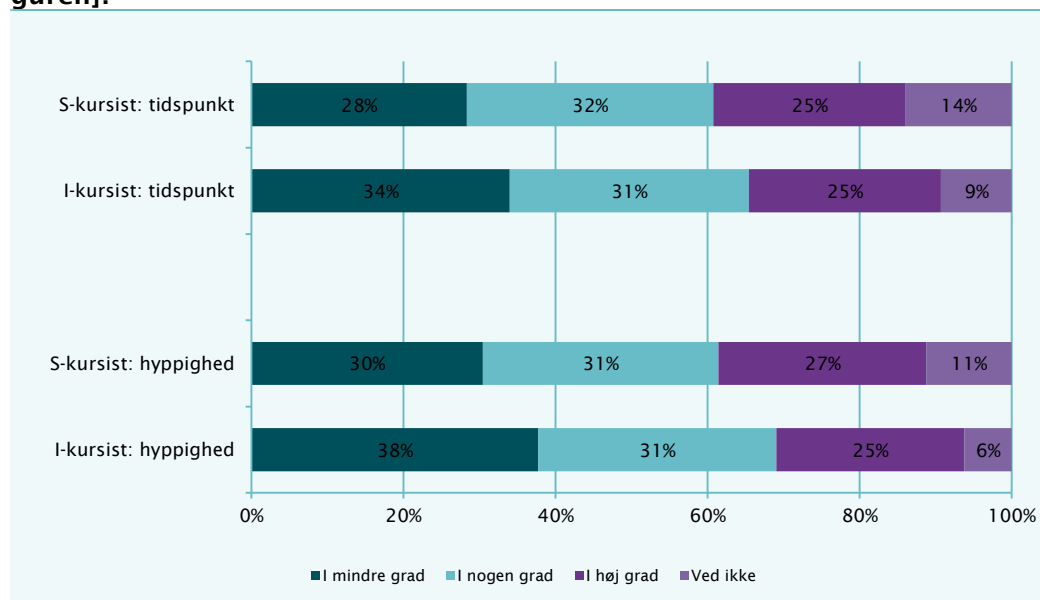
Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

5. MEDINDFLYDELSE

Danskuddannelserne skal i henhold til danskuddannelseslovens tilrettelægges fleksibelt med hensyn til tid og sted og indhold for at fremme samspillet med kursistens beskæftigelse, aktivering eller uddannelse og således, at det er muligt at følge undervisningen uden for normal arbejdstid, jf. danskuddannelseslovens § 3, stk. 7. I undersøgelsen er der således blevet spurgt ind til kursisternes oplevelse af medindflydelse på tidspunktet for undervisningen samt hyppigheden.

Det er godt halvdelen af kursisterne i undersøgelsen, som oplever, at de i nogen eller høj grad har indflydelse på tidspunktet for og hyppigheden af undervisningen, jf. figur 5.1. Der er her ikke stor forskel på udenlandsk arbejdskraft og internationale studerende (S-kursister) og flygtninge og familiesammenførte (I-kursister).

Figur 5.1 I hvilken grad har du selv indflydelse på undervisningen [se i figuren]?

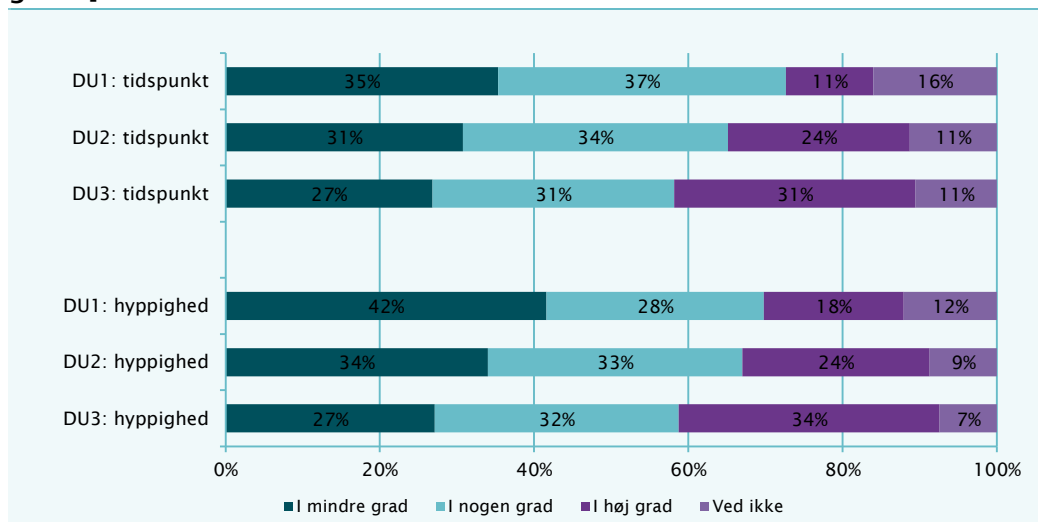

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Undersøgelsen viser endvidere, at der er en tendens til, at kursister på højere danskuddannelser oplever en højere grad af medindflydelse end kursister på de lavere danskuddannelser, jf. figur 5.2. Dette gør sig gældende, uanset om man ser på flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) eller udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister).

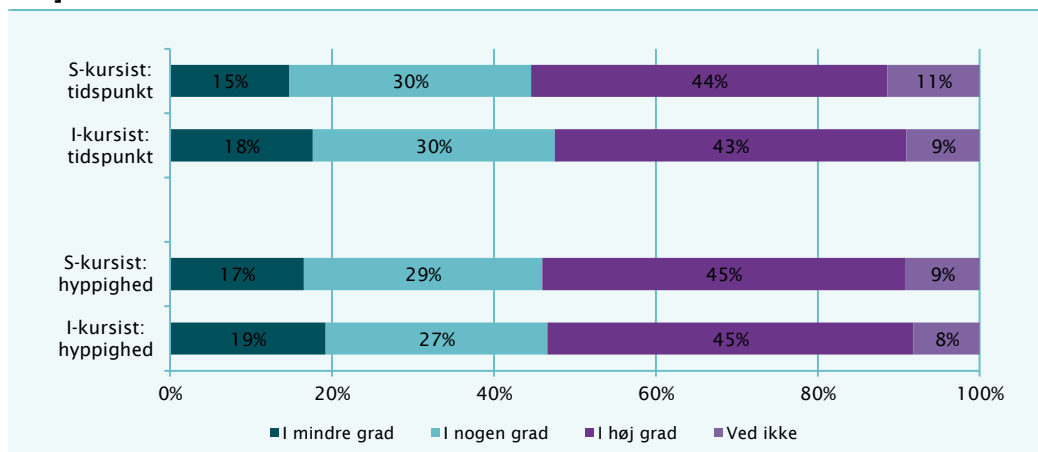
Figur 5.2 I hvilken grad har du selv indflydelse på undervisningen [se i figuren]?

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller meget høj grad er kodet som "i høj grad".
 Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Figur 5.3 viser, hvor stor en andel af kursisterne som godt kunne tænke sig at have mere indflydelse på undervisningen. Det fremgår af figuren, at det er knap tre fjerdedele af kursisterne i undersøgelsen, som i nogen eller høj grad kunne tænke sig at få større indflydelse på tidspunkt for og hyppigheden af undervisningen. Dette gælder både blandt flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) og blandt udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister).

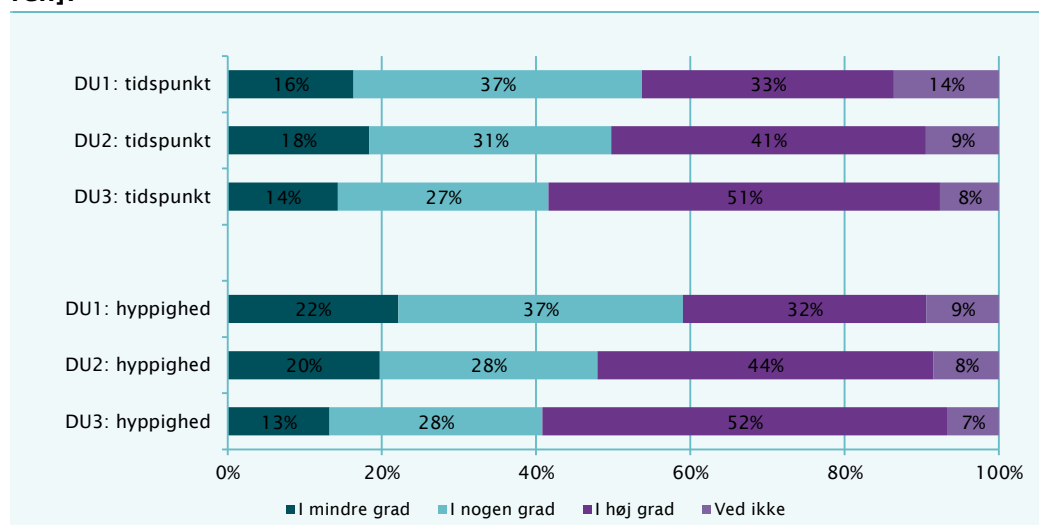
Figur 5.3: Vil du gerne have større indflydelse på undervisningen [se i figuren]?

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller meget høj grad er kodet som "i høj grad".
 Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Til trods for, at det i højere grad er kursisterne på Danskuddannelse 3 sammenlignet med Danskuddannelse 1, som oplever nogen eller høj grad af medindflydelse i forhold til tidspunkt for og hyppighed af undervisningen, så er det ligeledes denne gruppe, som efterspørger større medindflydelse, jf. figur 5.4. Dette gør sig igen gældende, uanset om man ser på flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) eller udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister).

Figur 5.4: Vil du gerne have større indflydelse på undervisningens [se i figuren]?

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

6. UDBYTTE

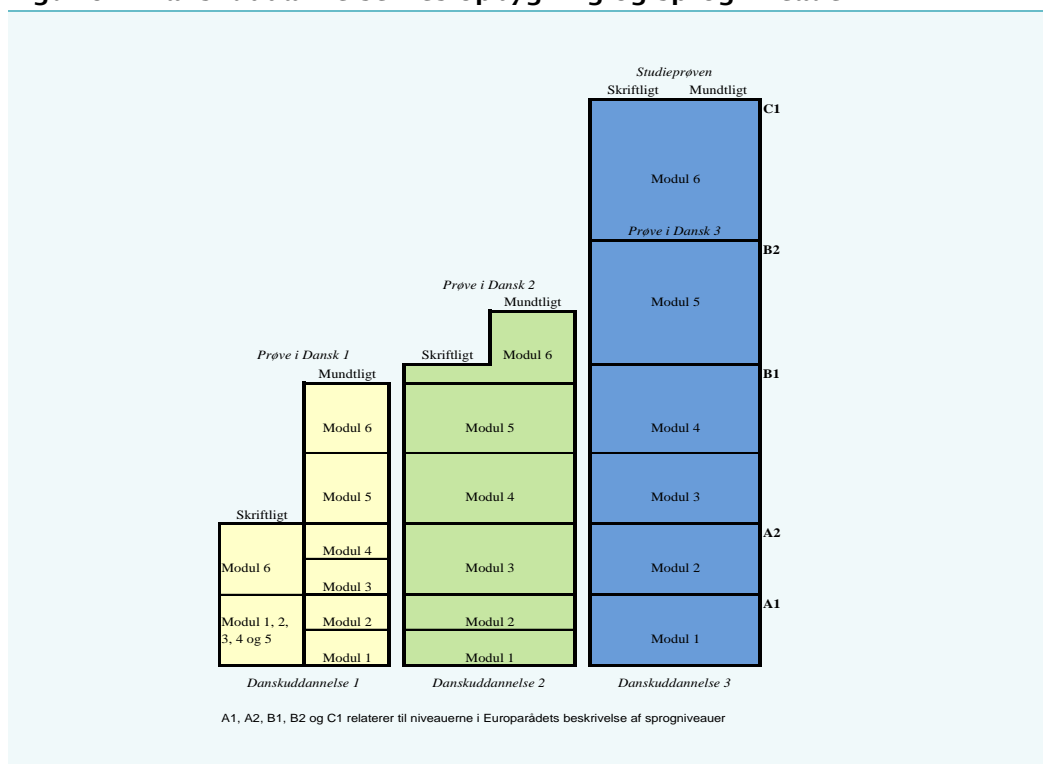
Kursisterne har i brugerundersøgelsen svaret på spørgsmål vedr. deres selvvalgte danskfærdigheder, herunder hvor let de har ved at begå sig på dansk i forskellige situationer. De har derudover også svaret på, hvor meget de føler, de har fået ud af undervisningen, og hvad de kan bruge den til. I det følgende beskrives først kursisternes selvvalgte danskundskaber i afsnit 6.1 og derefter udbyttet af undervisningen i afsnit 6.2.

6.1 SELVVURDEREDE DANSKKUNDSKABER

Når udlændinge bliver henvist til en ordinær danskuddannelse, indplaceres de, som beskrevet i bilag 1, på den af de tre danskuddannelser, som passer til deres kvalifikationer og forudsætninger for at lære dansk. På danskuddannelsen placeres de desuden på det modul, der matcher deres på tidspunktet eksisterende danskundskaber.

Figur 6.1 viser danskuddannelsernes opbygning og angiver, hvilket modul på hvilke danskuddannelser som matcher hvilke sprogniveauer (A1, A2, B1, B2 eller C1, jf. yderst til højre på figuren). Har en kursist bestået Modul 2 på Danskuddannelse 3 eller modul 3 på Danskuddannelse 2, betyder det, at de behersker dansk på niveau A2. Der refereres her til Europarådets beskrivelser af skriftlige og mundtlige sprogniveauer.

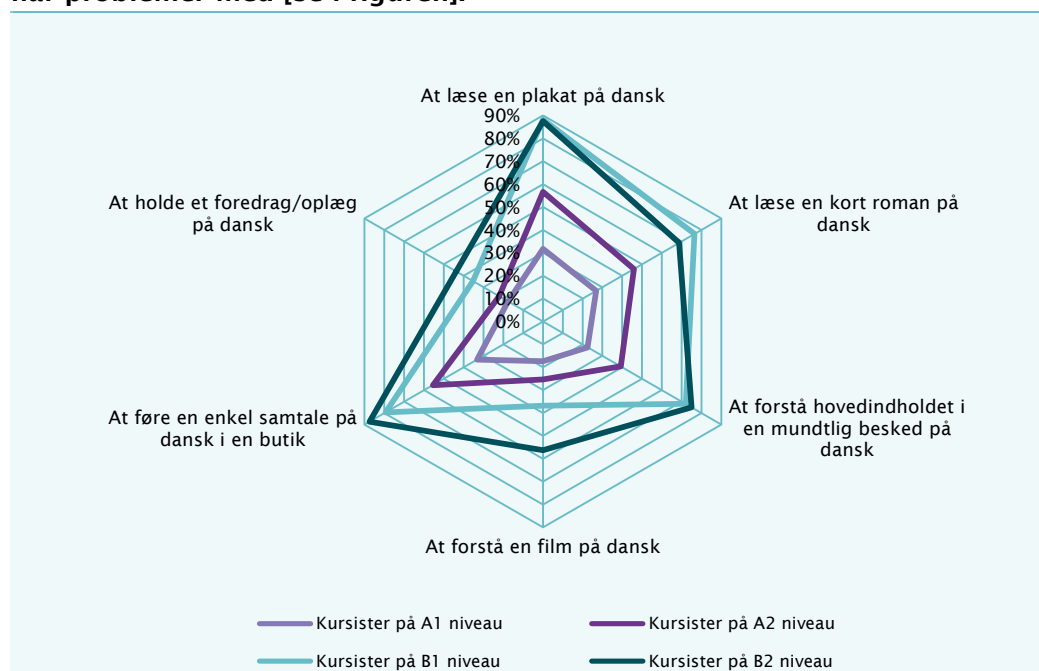
Figur 6.1: Danskuddannelsernes opbygning og sprogniveauer

Kursisterne er i brugerundersøgelsen blevet spurgt ind til deres selvvalgte sprogniveau, idet de har angivet, i hvilket omfang de oplever, at de har større eller mindre udfordringer med en række dagligdags situationer, som relaterer sig til anvendelsen af det danske sprog.

Figur 6.2 viser, hvordan kursisterne på de forskellige sprog-niveauer vurderer deres egne dansk-kundskaber i forskellige situationer. Kursistens sprog-niveau er fastsat ved modultesten fra det forgående modul, jf. figur 6.1. Går man således på modul 3 på Danskuddannelse 3, er man indplaceret som sprog-niveau A2. Er man indplaceret på modul 6 på Danskuddannelse 1, er man ligeledes indplaceret på sprog-niveau A2.

Figur 6.2: Andelen af kursister, der vurderer, at de kun sjældent eller aldrig har problemer med [se i figuren].

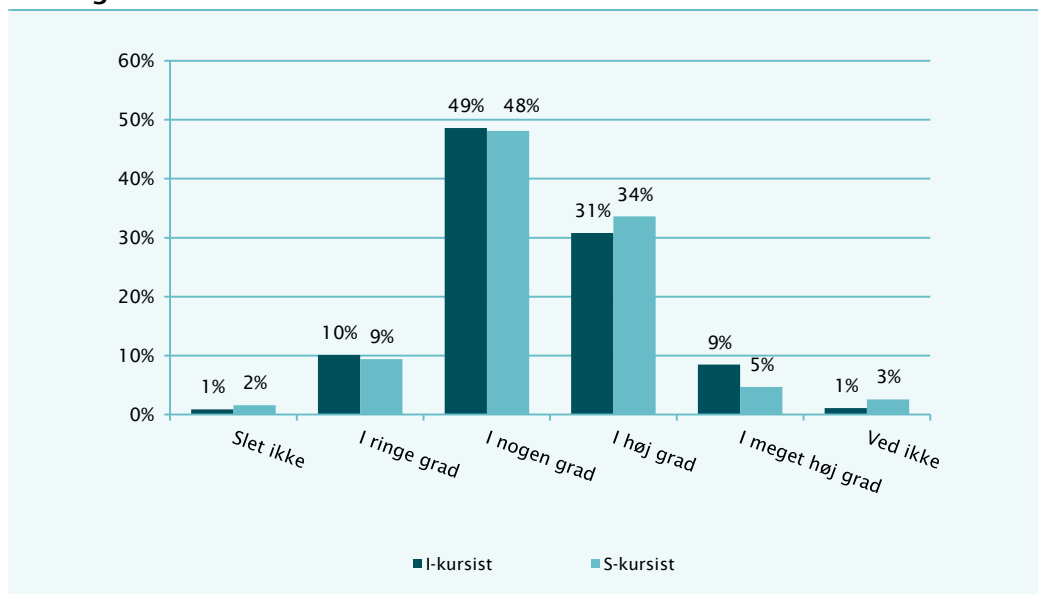
Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Det fremgår af figur 6.2, at kursister indplaceret på moduler med et højt sprog-niveau generelt har bedre selv-vurderede dansk-færdigheder end kursister ind-placeret på moduler med et lavere sprog-niveau. Samtidig viser figuren, at det er få kursister, som har problemer med at føre en enkel samtale på dansk i en butik og læse en plakat på dansk, mens det volder en større andel af kursisterne be-svær at forstå en film på dansk eller holde et oplæg på dansk.

6.2 UDBYTTE AF UNDERVISNINGEN

Kursisterne blev i brugerundersøgelsen spurgt ind til deres udbytte af undervisningen. Figur 6.3 viser, i hvor høj grad kursisterne oplever, at de lærer noget nyt, hver gang de er til undervisning. Det fremgår af figuren, at det er knap to ud af fem kursister, der i høj grad eller meget høj grad lærer noget nyt hver gang, de er til undervisning, mens det er knap halvdelen, som oplever, at de i nogen grad lærer noget nyt hver gang, de er til undervisning.

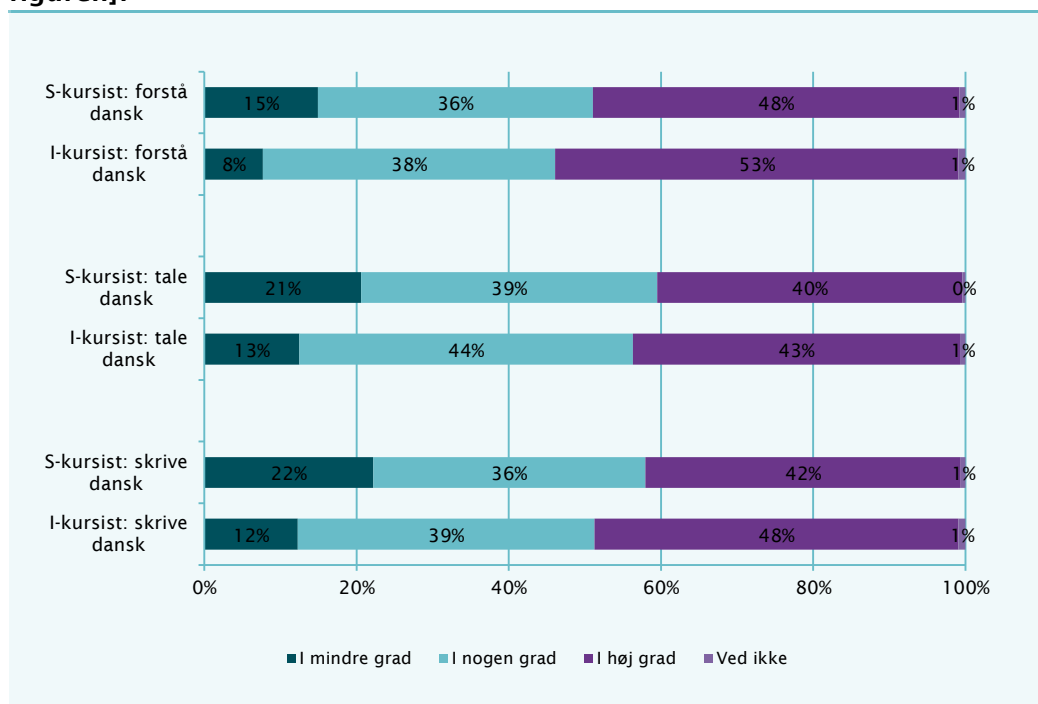
Figur 6.3: I hvilken grad lærer du noget nyt hver gang, du er til danskundervisning?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Figur 6.4 viser, at det er ca. halvdelen af kursisterne, som oplever, at de gennem undervisningen i høj grad er blevet bedre til at forstå dansk, mens det er en lidt mindre andel af kursisterne, som oplever, at de i høj grad er blevet bedre til at tale og skrive dansk. Endelig er det generelt set en lidt større andel af I-kursisterne sammenlignet med S-kursisterne, som oplever, at de gennem undervisningen forbedrer deres danskfærdigheder.

Figur 6.4: I hvilken grad er du gennem undervisningen blev bedre til [se i figuren]?

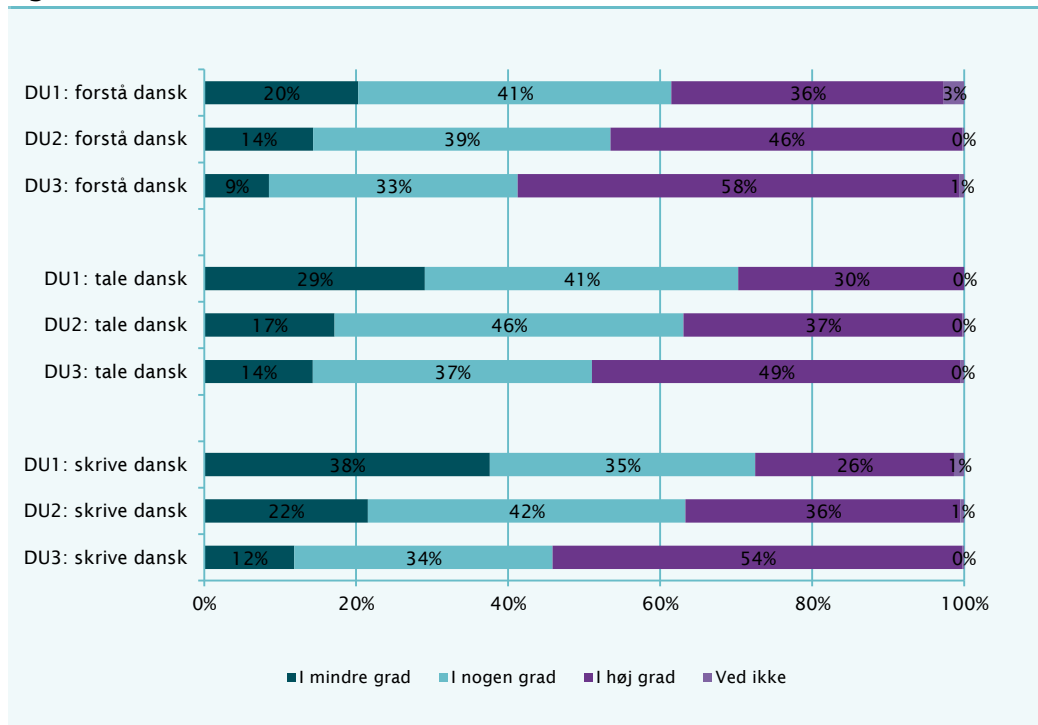

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller i meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Undersøgelsen viser samtidig, at det er en større andel af kursisterne på Danskuddannelse 3 sammenlignet med kursisterne Danskuddannelse 1, som oplever, at de lærer noget gennem undervisningen. Det er således ca. halvdelen af kursisterne på Danskuddannelse 3, som oplever, at de i høj grad blevet bedre til at forstå, læse og skrive dansk (ml. 49 og 58 pct.). Det samme gælder mellem en fjerdedel og en tredjedel af kursisterne på Danskuddannelse 1 (ml. 26 og 36 pct.), jf. figur 6.5.

Figur 6.5: I hvilken grad er du gennem undervisningen blev bedre til at [se i figuren]?

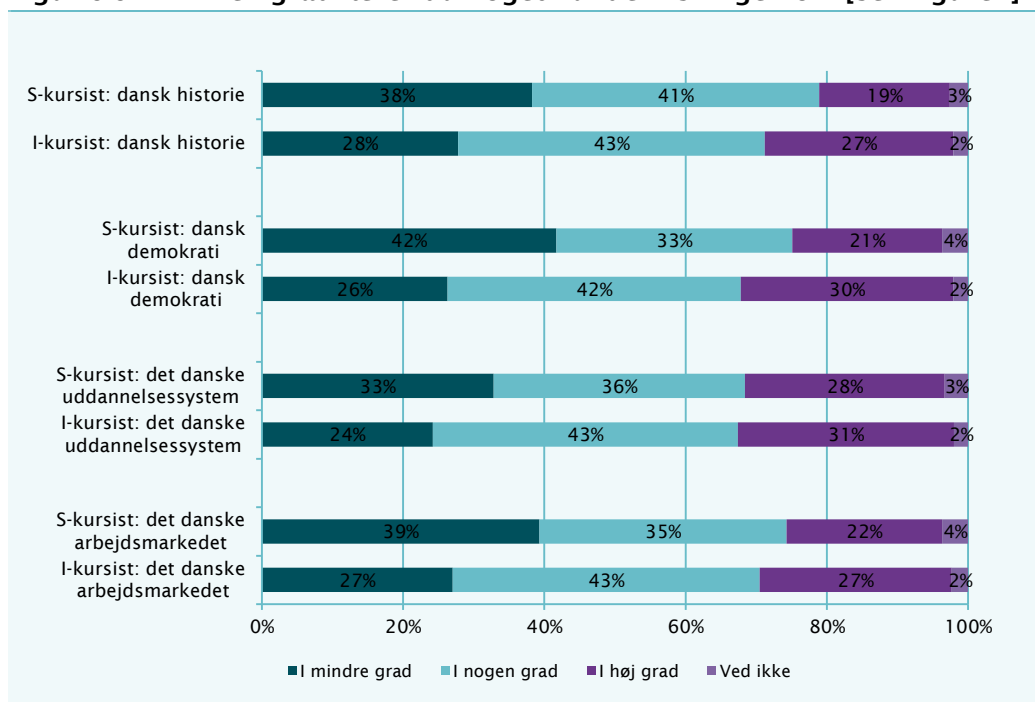

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller i meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Danskundervisningen på de ordinære danskuddannelser til voksne udlændinge har ud over tilegnelsen af danskfærdigheder til formål at give kursisterne viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark. Brugerundersøgelsen viser dog, at det er mere end en tredjedel (ml. 33 og 42 pct.) af de udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursisterne), som oplever at de i mindre grad har lært noget i undervisningen om dansk historie, dansk demokrati, det danske uddannelsessystem og det danske arbejdsmarked, jf. figur 6.6. Det samme gælder for ca. en fjerdedel (ml. 24 og 28 pct.) af flygtningene og familiesammenførte (I-kursister). Generelt set oplever I-kursisterne således, at de lærer lidt mere om kultur og samfundsforhold i Danmark sammenlignet med S-kursisterne.

Figur 6.6: I hvilken grad lærer du noget i undervisningen om [se i figuren]?

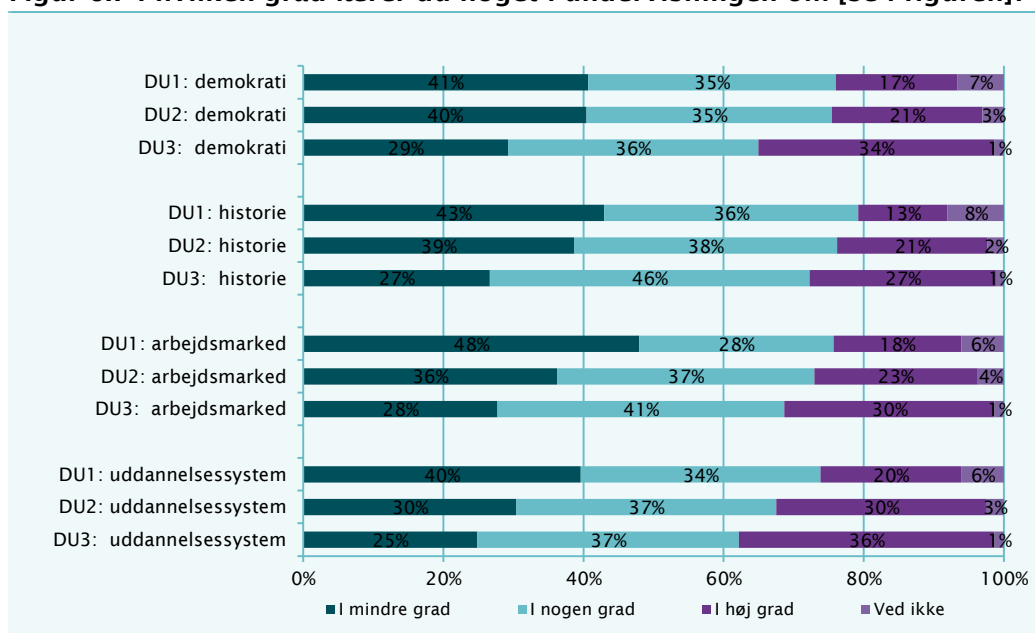

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller i meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Det er en højere andel af kursisterne på Danskuddannelse 1 sammenlignet med kursisterne på Danskuddannelse 3, som ikke oplever, at de lærer noget gennem undervisningen. Knap halvdelen af kursisterne på Danskuddannelse 1 (ml. 48 og 40 pct.), oplever, at de i mindre grad lærer noget om det danske arbejdsmarked, uddannelsessystem, demokrati og historie gennem undervisningen. Det samme gælder ca. en fjerdedel af kursisterne på Danskuddannelse 3 (ml. 25 og 29 pct.).

Figur 6.7 I hvilken grad lærer du noget i undervisningen om [se i figuren]?

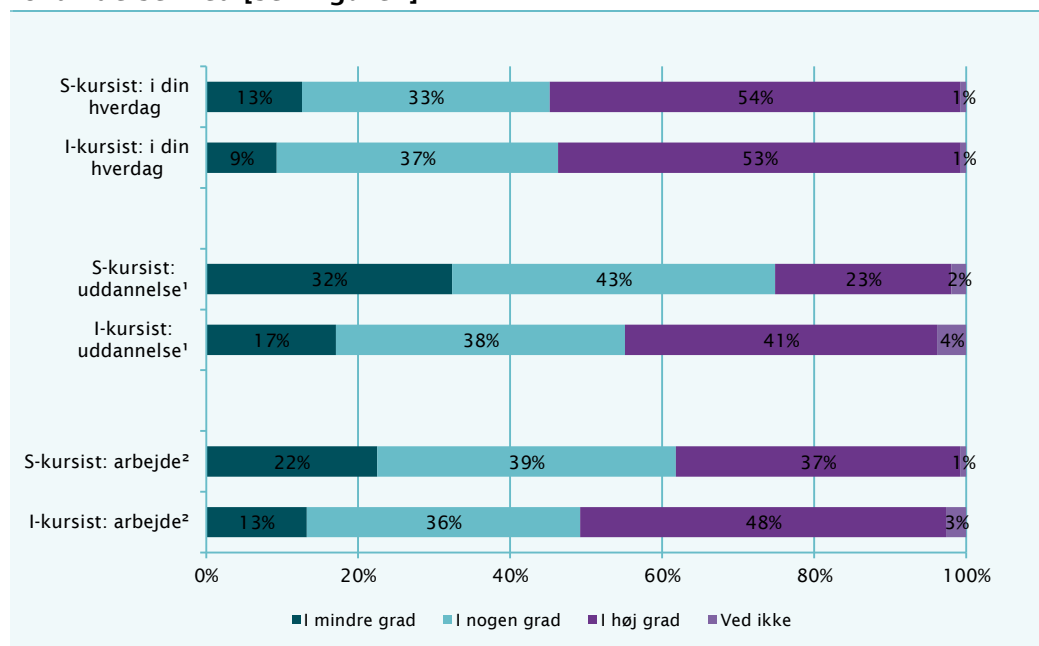

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller i meget høj grad er kodet som "i høj grad".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Endelig viser undersøgelsen, at mere end halvdelen af kursisterne oplever, at de i høj grad lærer noget i undervisningen, som de kan bruge i deres hverdag. Det er dog, særligt blandt S-kursisterne, en lidt mindre andel, som oplever, at de lærer noget, de kan bruge i deres uddannelse og arbejde, jf. figur 6.8. En tredjedel af S-kursisterne (32 pct.), som er under uddannelse, føler således kun i begrænset omfang, at de kan bruge det, de lærer i danskundervisningen, i deres uddannelse.

Figur 6.8: I hvilken grad lærer du noget i undervisningen som du kan bruge i forbindelse med [se i figuren]?

Anm.: Slet ikke eller i ringe grad er kodet som "i mindre grad" og i høj grad eller i meget høj grad er kodet som "i høj grad".

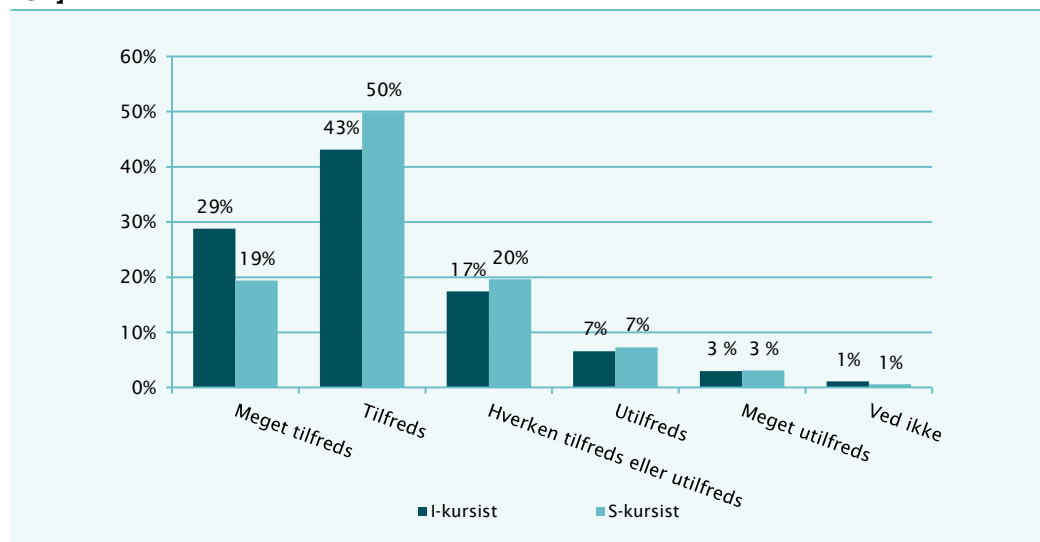
Note: ¹Kun personer i uddannelse indgår, N=441. ²Kun personer i lønnet beskæftigelse indgår, N=558.

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

7. TILFREDSHED

Generelt er tilfredsheden blandt kursisterne på danskuddannelserne til voksne udlændinge høj. Det er syv ud af ti kursister i undersøgelsen, som er tilfredse eller meget tilfredse med undervisningen, jf. figur 7.1. Flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) er i lidt højere grad tilfredse med undervisningen sammenlignet udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister), men forskellen er meget lille.

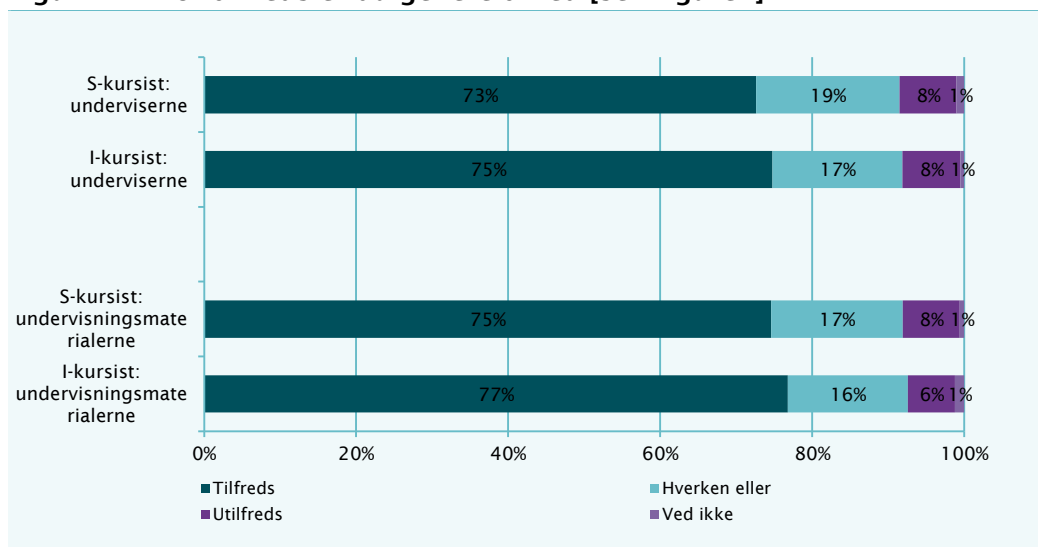
Figur 7.1: Hvor tilfreds er du generelt med danskundervisningen [se i figuren]?

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Når der mere konkret spørges ind til kursisternes tilfredshed med underviserne og med undervisningsmaterialet, er det ligeledes langt størstedelen af kursisterne, som udtrykker tilfredshed. Det er ca. tre ud af fire kursister i undersøgelsen, som er meget tilfredse eller tilfredse med underviserne og undervisningsmaterialet. Der er her stort set ikke forskel på flygtninge og familiesammenførte (I-kursister) og udenlandske arbejdstagere og internationale studerende (S-kursister).

Figur 7.2 Hvor tilfreds er du generelt med [se i figuren]?

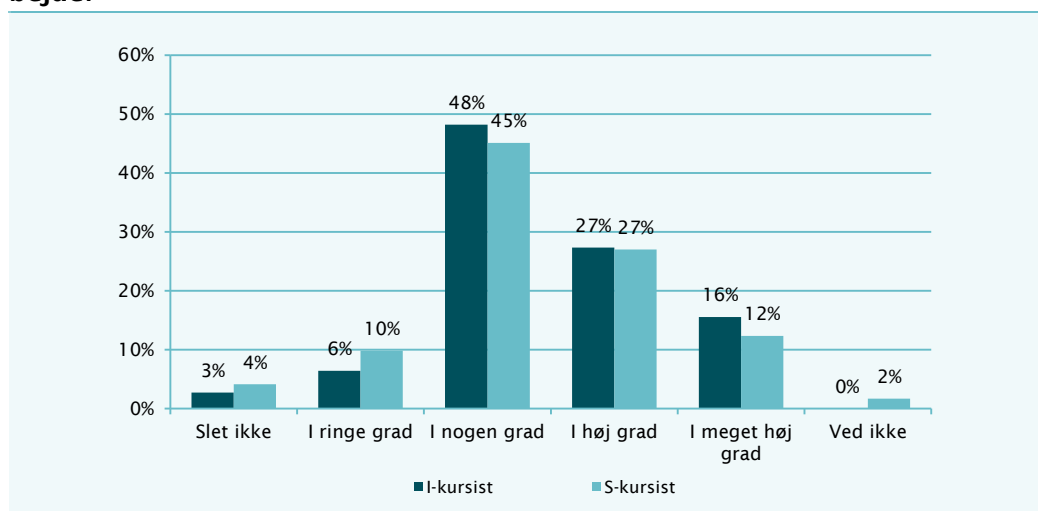

Anm.: Utilfreds eller meget utilfreds er kodet som "utilfreds".

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

Som det fremgik af kapitel 4, kan en del af undervisningen finde sted på en arbejdsplads. Af de godt 300 personer, som har svaret, at en del af deres undervisning har fundet sted på en virksomhed/arbejdsplads, er det godt to ud af fem som i høj eller meget høj grad oplever, at de i forbindelse med undervisning på en virksomhed/arbejdsplads har lært noget, som de kan bruge i forbindelse med arbejde. Det er samtidig en meget lille gruppe, som oplever, at de slet ikke eller i ringe grad har lært noget, de kan bruge i forbindelse med arbejde.

Figur 7.3: I hvilken grad har du i forbindelse med undervisning på en virksomhed/arbejdsplads lært noget, som du kan bruge i forbindelse med arbejde?

Note: Kun personer, som har svaret ja til, at de har deltaget i undervisning på en virksomhed/arbejdsplads, indgår her N: I-kursister 110, S-kursister 122.

Kilde: Brugerundersøgelse blandt kursister på danskuddannelserne for voksne udlændinge m.fl., gennemført i efteråret 2011.

BILAG 1: DANSKUDDANNELSERNE TIL VOKSNE UDLÆNDINGE M.FL.

Det fremgår af § 1 i danskuddannelsesloven, at formålet med danskuddannelserne er "...at bidrage til, at voksne udlændinge med udgangspunkt i deres individuelle forudsætninger og integrationsmål opnår nødvendige dansksproglige kompetencer og viden om kultur- og samfundsforhold i Danmark, så de kan blive deltagende og ydende medborgere på lige fod med samfundets øvrige borgere." (LBK nr. 1010 af 16/08/2010).

Målgruppen for danskuddannelserne til voksne udlændinge er blandt andet nyankomne udlændinge, der som regel har ret til op til tre års danskuddannelse efter danskuddannelsesloven og integrationsloven. Derudover er der også udlændinge, som har opbrugt deres treårige uddannelsesret efter danskuddannelsesloven, der deltager i danskuddannelserne som en del af vejledning og opkvalificering efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. I nedenstående faktaboks er de forskellige henvisningskategorier beskrevet:

Faktaboks 2: Henvisningskategorier ved henvisning til danskuddannelse for voksne udlændinge

Gældende henvisningskategorier:

I1 - Omfattet af integrationsprogram og modtager ydelse er kursister, der modtager introduktionsydelse (nu kontanthjælp), og som er henvist til danskuddannelse som en del af et integrationsprogram, som har en varighed af højst 3 år. Denne gruppe består af udlændinge - som udgangspunkt flygtninge og familiesammenførte til flygtninge - der har haft opholdstilladelse i mindre end 3 år.

I2 - Omfattet af integrationsprogram og modtager ikke ydelse er kursister, der er henvist til danskuddannelse som en del af et integrationsprogram, men som ikke modtager introduktionsydelse (nu kontanthjælp). Denne gruppe består af udlændinge - som udgangspunkt familiesammenførte til andre end flygtninge - der har haft opholdstilladelse i mindre end 3 år og ikke har ret til introduktionsydelse (nu kontanthjælp).

I3 - Omfattet af introduktionsforløb er kursister, der er henvist til danskuddannelse som en del af et introduktionsforløb. Denne gruppe består af udlændinge, der typisk har fået opholdstilladelse i forbindelse med uddannelse eller arbejde (f.eks. arbejdskraftindvandrere, EU-borgere, internationale studerende, au-pairs) samt ægtefælleforsørgede. Den kursistgruppe finder kun anvendelse, hvis den pågældende udlænding har fået opholdstilladelse pr. 1. august 2010 eller senere.

D - Henvist efter danskuddannelsesloven er kursister, som er henvist til danskuddannelse efter danskuddannelsesloven. Denne gruppe består af grænsependlere samt udlændinge, der har fået opholdstilladelse i forbindelse med uddannelse eller arbejde før d. 1. august 2010.

A - Dagpengemodtagere er kursister, som modtager dagpenge, og som er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

K1 - Kontanthjælpsmodtagere og modtager ydelse er kursister, som modtager kontanthjælp eller starthjælp (nu kontanthjælp) og er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

K2 - Modtager ikke ydelse er kursister, som hverken modtager kontanthjælp, starthjælp (nu kontanthjælp) eller dagpenge og er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

R - Rekvireret undervisning er kursister, der deltager i danskuddannelse, som er selvstændigt rekvireret, f.eks. som et kursus for en gruppe medarbejdere på en virksomhed, som virksomheden har rekvireret hos udbyderen. Denne undervisning falder uden for lov om danskuddannelse for voksne udlændinge m.fl.

Ø - Øvrige er kursister, som af forskellige årsager ikke kan registreres i en af de ovenstående henvisningskategorier.

Uoplyst er kursister, der ikke har fået registreret en henvisningskategori i danskundervisningsdatabasen.

Gamle henvisningskategorier (gældende før 4. kvartal 2010):

K - Kontanthjælpsmodtagere er kursister, som modtager kontanthjælp eller starthjælp og er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. *Fremadrettet vil denne kursisttype blive registreret som K1-kursist.*

A1 – Dagpengemodtagere er kursister, som modtager dagpenge, og som er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. *Fremadrettet vil denne kursisttype blive registreret som A-kursist.*

A2 – Dagpengemodtagere er kursister med dansk statsborgerskab, som modtager dagpenge, og som er henvist til danskuddannelse som et led i et aktivt tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. *Fremadrettet vil denne kursisttype blive registreret som A-kursist.*

S1 – Selvforsørgende er kursister, der er henvist til danskuddannelse som selvforsørgende og skal betale et deltagergebyr. Gruppen består som udgangspunkt af udlændinge, der har fået opholdstilladelse i forbindelse med uddannelse eller arbejde, og af udlændinge, som har været i Danmark længere end 3 år, og som ikke modtager en forsørgelsesydelse. *Fremadrettet vil denne kursisttype blive registreret som I3-kursist, hvis den pågældende udlænding har fået opholdstilladelse i Danmark pr. 1. august 2010 eller senere. Har udlændingen fået opholdstilladelse før 1. august 2010, skal vedkommende registreres som D-kursist.*

S2 – Selvforsørgende er kursister, der er henvist til danskuddannelse som selvforsørgende og ikke skal betale et deltagergebyr. Gruppen består som udgangspunkt af udlændinge, der har fået opholdstilladelse i forbindelse med uddannelse eller arbejde, og af udlændinge, som har været i Danmark længere end 3 år, og som ikke modtager en forsørgelsesydelse. *Fremadrettet vil denne kursisttype blive registreret som I3-kursist, hvis den pågældende udlænding har fået opholdstilladelse i Danmark pr. 1. august 2010 eller senere. Har udlændingen fået opholdstilladelse før 1. august 2010 skal vedkommende registreres som D-kursist.*

Note: 1Pr. 1. august 2010 er henvisningskategorierne til danskuddannelse blevet ændret som følge af en ændring af integrationsloven samt afskaffelse af gebyr på danskuddannelserne.

Danskuddannelserne til voksne udlændinge er et kommunalt ansvar og bliver udbudt på enten kommunale eller private sprogcentre eller andre offentligt godkendte uddannelsessteder. Det er kommunen, der fører tilsynet med, at undervisningen gennemføres efter gældende regler.

Når kommunen henviser udlændinge til en ordinær danskuddannelse, indplaceres de på en af følgende tre danskuddannelser:

- Danskuddannelse 1 (DU1) tilrettelægges for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund, som ikke har lært at læse og skrive på deres modersmål, samt for kursister, der ikke har lært at læse og skrive på det latinske alfabet.
- Danskuddannelse 2 (DU2) tilrettelægges for kursister, som normalt har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis langsom indlæring af dansk som andetsprog.
- Danskuddannelse 3 (DU3) tilrettelægges for kursister, som normalt har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet og må forventes at have en forholdsvis hurtig indlæring af dansk som andetsprog.

De tre danskuddannelser er alle opdelt i seks moduler. Når en kursist henvises til en danskuddannelse, vurderes det med udgangspunkt i kursistens forudsætninger, hvilken danskuddannelse og hvilket modul der passer til den pågældende kursist.

Alle moduler, undtagen de afsluttende moduler, afsluttes med en modultest. Oprykning til et nyt modul kræver, at modultesten på det foregående modul er bestået. De afsluttende moduler afsluttes ikke med en modultest, men med en afsluttende prøve. På DU1 og DU2 afsluttes Modul 6 med henholdsvis Prøve i Dansk 1 (PD1) og Prøve i Dansk 2 (PD2). På DU3 afsluttes Modul 5 med Prøve i Dansk 3 (PD3), og Modul 6 afsluttes med Studieprøven (SP), der er adgangsgivende til en række videregående uddannelser.

Der er ikke i lovgivningen nogen begrænsning på, hvor mange lektioner en udlænding må modtage inden for den treårige periode. Når en kursist har bestået en afsluttende prøve på en danskuddannelse, har den pågældende dog ikke længere ret til dansk, heller ikke selvom den afsluttende prøve består, før de tre år er forløbet.

På nuværende tidspunkt kræver opnåelse af permanent opholdstilladelse i Danmark bestået Prøve i Dansk 1. Opnåelse af dansk indfødsret kræver en bestået Prøve i Dansk 3 med et karaktergennemsnit på mindst 4 (efter 7-trins-skalaen).

BILAG 2: SPØRGESKEMA

[Introduction]

Tryk på "start" for at begynde undersøgelsen

[Indledende spørgsmål]

De første spørgsmål handler om din nuværende situation.

[1 - single]

Hvilket år er du ankommet til Danmark? (*hvis du har opholdt dig i Danmark af flere omgange, bedes du angive det årstal, du senest ankom til Danmark*)

- 1. 2011
- 2. 2010
- 3. 2009
- 4. Tidligere
- 5. Ved ikke

[2 - single]

Er du på nuværende tidspunkt i gang med en uddannelse i Danmark?

- 1. Nej
- 2. Ja, grundskole (herunder 9. og 10. klasse, AVU) (primary-secondary level)
- 3. Ja, gymnasium (STX, HF, HTX, HHX) (High School level)
- 4. Ja, erhvervsfaglig uddannelse (under 3 år)
- 5. Ja, kort videregående uddannelse (erhvervsakademiuddannelse) (under 3 år)
- 6. Ja, bachelor (universitetsbachelor) (3 år)
- 7. Ja, mellemlang videregående uddannelse (professionsbachelor) (3-4 år)
- 8. Ja, lang videregående uddannelse (master/kandidat/ph.d.) (over 4 år)
- 9. Ja, andet
- 10. Ved ikke

[3 - single]

Er du på nuværende tidspunkt i lønnet arbejde?

- 1. Ja, lønmodtager (arbejder - faglært, ufaglært)
- 2. Ja, lønmodtager (funktionær)
- 3. Ja, selvstændig
- 4. Ja, medhjælpende ægtefælle/hjælper til i ægtefælles virksomhed
- 5. Nej
- 6. Ved ikke

[Condition 3= 5]

[4 - single]

Er du på nuværende tidspunkt i beskæftigelsesrettede tilbud (vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik, eller løntilskud)?

- 1. Ja
- 2. Nej
- 3. Ved ikke

[Condition 4= 1]

[5 - single]

Hvor mange timer om ugen er du i gennemsnit i beskæftigelsesrettede tilbud?

- 1. 10 timer og derunder
- 2. Mellem 11 og 20 timer
- 3. Mellem 21 og 30 timer
- 4. 31 timer eller mere
- 5. Ved ikke

[6 - single]

Har du modtaget danskundervisning på et sprogcenter inden for den seneste måned?

- 1. Ja
- 2. Nej
- 3. Ved ikke

[Condition 6= 2]

[7 - single]

Hvad er den primære grund til, at du på nuværende tidspunkt ikke går til danskundervisning på et sprogcenter? (sæt ét kryds)

- 1. Arbejde/uddannelse
- 2. Ferie
- 3. Egen sygdom/barsel
- 4. Sygdom i familien
- 5. Pasning af børn
- 6. Jeg har bestået en afsluttende prøve
- 7. Jeg har ikke brug for at lære mere dansk
- 8. Anden - hvilken:
- 9. Ved ikke

[Condition 6= 2]

[INFO]

Da du ikke har gået til danskundervisning på et sprogcenter den seneste måned, bedes du tænke tilbage på, da du senest gik til danskundervisning og besvare de følgende spørgsmål på den baggrund.

[Deltagelse]

De næste spørgsmål handler om din deltagelse i danskundervisningen.

[8 - single]

Hvilken danskuddannelse går du på nuværende tidspunkt på? (Går du på nuværende tidspunkt ikke til danskundervisning bedes du oplyse, hvilken danskuddannelse du senest har gået på)

- 1. Danskuddannelse 1
- 2. Danskuddannelse 2
- 3. Danskuddannelse 3
- 4. Ved ikke

[9 - single]

Hvilket modul går du på nuværende tidspunkt på? (Går du på nuværende tidspunkt ikke til danskundervisning bedes du oplyse, hvilket modul du senest har gået på)?

- 1. Modul 1
- 2. Modul 2
- 3. Modul 3
- 4. Modul 4
- 5. Modul 5
- 6. Modul 6

- 7. Ved ikke

[10 - single]

Hvor mange lektioner om ugen modtager du på nuværende tidspunkt danskundervisning? (Går du på nuværende tidspunkt ikke til danskundervisning bedes du oplyse, hvor mange lektioner om ugen, du senest modtog danskundervisning)

- 1. Mellem 0 og 5 lektioner
- 2. Mellem 6 og 10 lektioner
- 3. Mellem 11 og 15 lektioner
- 4. Mellem 16 og 20 lektioner
- 5. 21 lektioner eller derover
- 6. Ved ikke

[11 - single]

Hvor mange timer om ugen bruger du i gennemsnit på hjemmearbejde og lektier? (Går du på nuværende tidspunkt ikke til danskundervisning bedes du oplyse, hvor mange timer om ugen, du senest i gennemsnit brugte på hjemmearbejde og lektier)

- 1. 0 timer
- 2. Mellem 1 og 2 timer
- 3. Mellem 3 og 5 timer
- 4. Mellem 6 og 10 timer
- 5. Mere end 10 timer
- 6. Ved ikke

[hvor grad 1]

I hvilken grad har du selv indflydelse på:

[12 - single]

Hvor ofte du modtager undervisning?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[13 - single]

Hvilket tidspunkt på dagen du modtager undervisning?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[hvor grad 2]

Vil du gerne have større indflydelse på:

[14 - single]

Hvor ofte du modtager undervisning?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[15 - single]

Hvilket tidspunkt på dagen du modtager undervisning?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[16 - single]

Har en del af undervisningen fundet sted på en virksomhed/arbejdsplads?

- 1. Ja
- 2. Nej
- 3. Ved ikke

[Condition 16= 1]

[17 - single]

I hvilken grad har du i forbindelse med undervisning på en virksomhed/arbejdsplads lært noget, som du kan bruge i forbindelse med arbejde?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad

- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[18 - single]

Hvor ofte har du fravær fra undervisningen?

- 1. Flere gange om ugen
- 2. En gang om ugen
- 3. Et par gange om måneden
- 4. Et par gange om året
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[Condition 18< 5]

[19 - single]

Hvad er den primære grund til dit fravær? (sæt ét kryds)

- 1. Arbejde/uddannelse
- 2. Ferie
- 3. Egen sygdom/barsel
- 4. Sygdom i familien
- 5. Pasning af børn
- 6. Anden - hvilken:
- 7. Ved ikke

[Motivationen]

De næste spørgsmål handler om din motivation for at gå til danskundervisning.

[20 - multiple (max 3)]

Hvad er årsagen eller årsagerne til, at du går til danskundervisning? (nævn de tre vigtigste årsager)

- 1. For at kunne varetage et job i Danmark
- 2. For at kunne tage en uddannelse i Danmark
- 3. For at kunne lære sproget i det land, jeg bor i
- 4. For at få flere venner eller bekendte
- 5. For at kunne klare opgaver i min hverdag (indkøb, lægen, benyttelse af offentlig transport mm.)
- 6. For at kunne følge med i mine børns dagspasning/skolegang
- 7. Fordi jeg er gift/lever sammen med en person bosiddende i Danmark
- 8. Fordi jeg gerne vil følge med i danske samfundsforhold

- 9. Med henblik på at opnå tidsbegrænset opholdstilladelse eller dansk statsborgerskab
- 10. Fordi det er et krav fra kommunen
- 11. Andre - hvilke:
- 12. Ved ikke

[21 - single]

Hvor vigtigt er det for dig at lære at forstå dansk?

- 1. Meget vigtigt
- 2. Vigtigt
- 3. Ikke vigtigt
- 4. Ved ikke

[22 - single]

Hvor vigtigt er det for dig at lære at tale dansk?

- 1. Meget vigtigt
- 2. Vigtigt
- 3. Ikke vigtigt
- 4. Ved ikke

[23 - single]

Hvor vigtigt er det for dig at lære at skrive dansk?

- 1. Meget vigtigt
- 2. Vigtigt
- 3. Ikke vigtigt
- 4. Ved ikke

[Vurdering af danskunderskaber]

Nu følger et par spørgsmål om, hvordan du selv vurderer dine danskunderskaber.

[hvor ofte]

Har du problemer med...

[24 - single]

At læse en plakat på dansk?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[25 - single]

At læse en kort roman på dansk?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[26 - single]

At forstå hovedindholdet i en mundtlig besked på dansk?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[27 - single]

At forstå en film på dansk?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[28 - single]

At føre en enkel samtale på dansk i en butik?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[29 - single]

At holde et foredrag/oplæg på dansk?

- 1. Altid
- 2. Ofte
- 3. Af og til
- 4. Kun sjældent
- 5. Aldrig
- 6. Ved ikke

[Tilfredshed]

De næste spørgsmål handler om, hvor tilfreds du er med danskundervisningen og dit udbytte af danskundervisningen.

[30 - single]

Hvor tilfreds er du generelt med danskundervisningen?

- 1. Meget tilfreds
- 2. Tilfreds
- 3. Hverken tilfreds eller utilfreds
- 4. Utilfreds
- 5. Meget utilfreds
- 6. Ved ikke

[Condition 30= 4 OR 30= 5]

[31 - multiple (max 3)]

Hvad er årsagen eller årsagerne til, at du generelt er *utilfreds eller meget utilfreds* med danskundervisningen? (nævn maksimal tre årsager)

- 1. Fordi undervisningen er placeret på et dårligt tidspunkt i forhold til at passe mit job
- 2. Fordi undervisningen er placeret på et dårligt tidspunkt i forhold til mit familieliv
- 3. Fordi de emner, som behandles i undervisningen, ikke har relevans for mig
- 4. Fordi jeg ikke har det godt sammen med min klasse
- 5. Fordi jeg ikke lærer noget nyt i undervisningen
- 6. Fordi jeg har svært ved at følge med i undervisningen
- 7. Fordi undervisningsmaterialerne er dårlige
- 8. Fordi underviserne ikke er gode til at undervise og formidle
- 9. Fordi underviserne ikke er velforbredte til undervisningen
- 10. Andre - notér:
- 11. Ved ikke

[32 - single]

Hvor tilfreds er du generelt med undervisningsmaterialerne?

- 1. Meget tilfreds
- 2. Tilfreds
- 3. Hverken tilfreds eller utilfreds
- 4. Utilfreds
- 5. Meget utilfreds
- 6. Ved ikke

[Condition 32= 4 OR 32= 5]

[33 - multiple (max 3)]

Hvad er årsagen eller årsagerne til, at du generelt er *utilfreds eller meget utilfreds* med undervisningsmaterialerne? (nævn maksimalt tre årsager)

- 1. Fordi emnerne i undervisningsmaterialerne ikke er relevante for mig
- 2. Fordi emnerne ikke er grundigt behandlet i undervisningsmaterialerne
- 3. Fordi opgaverne i undervisningsmaterialerne er for svære
- 4. Fordi opgaverne i undervisningsmaterialerne er for lette
- 5. Fordi undervisningsmaterialerne er kedelige
- 6. Andre - notér:
- 7. Ved ikke

[34 - single]

Hvor tilfreds er du generelt med underviserne?

- 1. Meget tilfreds
- 2. Tilfreds
- 3. Hverken tilfreds eller utilfreds
- 4. Utilfreds
- 5. Meget utilfreds
- 6. Ved ikke

[Condition 34= 4 OR 34= 5]

[35 - multiple (max 3)]

Hvad er årsagen eller årsagerne til, at du generelt er *utilfreds eller meget utilfreds* med underviserne? (nævn maksimalt tre årsager)

- 1. Fordi underviserne ikke er gode til at undervise
- 2. Fordi underviserne ikke er velforbredte til undervisningen
- 3. Fordi underviserne ikke er gode til at inddrage alle kursister
- 4. Fordi underviserne ikke udviser respekt for alle kursister
- 5. Andre - notér:
- 6. Ved ikke

[36 - single]

I hvilken grad lærer du noget nyt hver gang du er til danskundervis-

ning?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[hvor grad 1]

I hvilken grad er du gennem undervisningen blevet bedre til at:

[37 - single]

Forstå dansk?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[38 - single]

Tale dansk?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[39 - single]

Skrive dansk?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[hvor grad 2]

I hvilken grad lærer du noget i undervisningen om:

[40 - single]

Det danske *demokrati*?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[41 - single]

Dansk *historie*?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[42 - single]

Det danske *arbejdsmarked*?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[43 - single]

Det danske *uddannelsessystem*?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[hvor grad 3]

I hvilken grad lærer du noget i undervisningen, som du kan bruge:

[44 - single]

I hverdagen?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[45 - single]

I forbindelse med uddannelse?

- 1. Slet ikke
- 2. I ringe grad
- 3. I nogen grad
- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

[46 - single]

I forbindelse med arbejde?

- 1. Slet ikke
 - 2. I ringe grad
 - 3. I nogen grad
-

- 4. I høj grad
- 5. I meget høj grad
- 6. Ved ikke

evalueringen.

[Kendskab til kravene]

Afslutningsvis følger et par spørgsmål om dit kendskab til kravene til danskundskaber for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark eller dansk statsborgerskab.

[47 - single]

Hvilke danskundskaber kræves der for at opnå tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark?

- 1. Ingen krav
- 2. Minimum bestået Prøve i Dansk 1
- 3. Minimum bestået Prøve i Dansk 2
- 4. Minimum bestået Prøve i Dansk 3
- 5. Bestået Studieprøven
- 6. Ved ikke

[48 - single]

Hvilke danskundskaber kræves der for at opnå dansk statsborgerskab?

- 1. Ingen krav
- 2. Minimum karaktergennemsnit på 4 ved Prøve i Dansk 1
- 3. Minimum karaktergennemsnit på 4 ved Prøve i Dansk 2
- 4. Minimum karaktergennemsnit på 4 ved Prøve i Dansk 3
- 5. Minimum karaktergennemsnit på 4 ved Studieprøven
- 6. Ved ikke

[49 - single]

Har du udfyldt spørgeskemaet alene eller med hjælp fra andre?

- 1. Alene
- 2. Med hjælp fra min ægtefælle/samlever
- 3. Med hjælp fra et eller flere af mine børn
- 4. Med hjælp fra andre

[End of Interview]

Tak fordi du tog dig tid til at deltage i

BILAG 3: REPRÆSENTATIVITET

På baggrund af nettostikprøven på i alt 2.000 kursister lykkedes det at indsamle 1.071 interview, hvilket svarer til en svarprocent på 54 pct. Fraregnes returbreve i undersøgelsen (i alt 73), der således ikke har haft mulighed for at deltage, bliver svarprocenten 56 pct. For at se, om der er en skævhed i frafaldet, sammenholdes stikprøvens fordeling på forskellige baggrundsvariable med fordelingen af kursister i populationen. Der er anvendt en almindelig "one sample t-test" for at undersøge, om der er signifikante forskelle. Da I-kursisterne er oversamlet i stikprøven, skelnes der mellem I- og S-kursister.

Det fremgår af tabel 1, at kursister fra en række asiatiske lande er overrepræsenteret blandt I-kursisterne i undersøgelsen. Der er således opnået signifikant flere interview med respondenter fra Thailand, Filippinerne og Kina sammenlignet med deres andel i populationen, mens kursister fra Afghanistan og Syrien er underrepræsenteret. Blandt S-kursisterne er der ingen større afvigelser.

Tabel 1: Kursisterne i populationen og stikprøvens fordeling på nationalitet, pct.

	I-kursister		S-kursister		
	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve	
Thailand ¹	21 %	31 %	Polen	24 %	19 %
Afghanistan ¹	16 %	9 %	Tyskland	18 %	22 %
Syrien ¹	13 %	5 %	Litauen	12 %	10 %
Iran	12 %	10 %	Filippinerne	10 %	8 %
Tyrkiet	10 %	9 %	Bulgarien	8 %	8 %
Filippinerne ¹	7 %	12 %	Ukraine	7 %	8 %
Myanmar	6 %	4 %	Letland	7 %	8 %
Rusland	5 %	6 %	Storbritannien	7 %	7 %
Kina ¹	5 %	9 %	Kina	6 %	5 %
Irak	4 %	4 %	Rumænien	3 %	4 %
I alt	100 %	100 %	I alt	100 %	100 %
Antal	1.831	562	Antal	3.671	509

Note: ¹Angiver at der er signifikant forskel mellem stikprøven og populationen blandt I-kursisterne. ² Angiver at der er signifikant forskel mellem stikprøven og populationen blandt S-kursisterne. Kilde: Epinion.

Blandt I-kursisterne er kvinder overrepræsenteret i undersøgelsen. Der indgår således 16 procentpoint flere kvinder i undersøgelsen end deres andel i populationen, jf. tabel 2. Den samme forskel genfindes ikke blandt S-kursisterne. Generelt er der lidt for få yngre kursister i undersøgelsen. Kursister i aldersgruppen 18-34 år er underrepræsenteret både blandt I-kursisterne og S-kursisterne. Endeligt fremgår det, at kursister på Danskuddannelse 3 er overrepræsenteret både blandt I-kursister og S-kursister.

Tabel 2: Kursisterne i populationen og stikprøvens fordeling på køn, alderskategorier og danskuddannelse, pct.

	I-kursister		S-kursister	
	Population	Stikprøve	Population	Stikprøve
Køn				
Kvinder ¹	57 %	74 %	59 %	59 %
Mænd	43 %	26 %	41 %	41 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal	1.831	562	3.671	509
Alderskategorier				
18-34 år ^{1,2}	63 %	55 %	79 %	73 %
35-55 år ^{1,2}	35 %	44 %	20 %	25 %
56+ år	2 %	2 %	1 %	2 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal	1.831	562	3.671	509
Danskuddannelse				
DU1 ¹	27 %	17 %	0 %	0 %
DU2 ²	55 %	56 %	43 %	36 %
DU3 ^{1,2}	18 %	26 %	56 %	64 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %
Antal	1.831	562	3.671	509

Note: ¹Angiver at der er signifikant forskel mellem stikprøven og populationen blandt I-kursisterne. ² Angiver at der er signifikant forskel mellem stikprøven og populationen blandt S-kursisterne. Kilde: Epinion.

Der skal i analysen tages forbehold for de ovenfor omtalte skævheder i stikprøven, når der generaliseres til hele populationen. Samlet set vurderes det dog, at der tale om en solid dataindsamling.

Social- og Integrationsministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K
Tlf. 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk